

547

Besluit van 26 oktober 1978, houdende regelen inzake chloorfluormethanen bevattende spuitbussen. (Besluit chloorfluormethanen in spuitbussen)

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 23 mei 1978, DGMH/L, nr. 152544, gedaan in overeenstemming met Onze Ministers van Economische Zaken en van Landbouw en Visserij;

Overwegende dat het wenselijk is dat, in verband met de mogelijke vermindering van de ozon in de stratosfeer door inwerking van dichloordifluormethaan en trichloorfluormethaan en de nadelige gevolgen daarvan voor de gezondheid van de mens, de luchtverontreiniging door gebruik van spuitbussen die deze stoffen bevatten, wordt beperkt, en dat als eerste stap daartoe wordt voorgeschreven dat de gebruiker van spuitbussen met het oog op deze effecten wordt gewaarschuwd;

Gelet op de artikelen 13, 15 en 88 van de Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb. 1970, 580);

Gezien het advies van de Raad inzake de luchtverontreiniging van 8 december 1977;

De Raad van State gehoord (advies van 5 juli 1978, nr. 20);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 25 oktober 1978, DGMH/L, nr. 160121, uitgebracht in overeenstemming met Onze Ministers van Economische Zaken en van Landbouw en Visserij;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit wordt onder spuitbus verstaan een toestel, bestaande uit een van een aftap- of een verstuivingsinrichting voorziene drukhouder die een gas of gasmengsel bevat, alsmede een andere stof, bestemd om door het gas of gasmengsel uit de drukhouder te worden gedreven.

Artikel 2

Het is verboden een spuitbus die dichloordifluormethaan of trichloorfluormethaan bevat, ten verkoop in voorraad te hebben, ten verkoop aan te bieden, te verkopen of af te leveren, indien op de bus of, indien de bus in een standaardverpakking aan de gebruiker wordt afgeleverd, op die verpakking, niet een waarschuwing is vermeld overeenkomstig het in artikel 3 bepaalde.

Artikel 3

De waarschuwing, bedoeld in artikel 2, dient onuitwisbaar en duidelijk zichtbaar en leesbaar te zijn aangebracht en dient te luiden: «Waarschuwing. Bevat een chloorfluormethaan dat schadelijk kan zijn voor het milieu en voor de gezondheid van de mens door vermindering van ozon in de stratosfeer.».

Artikel 4

Artikel 2 geldt niet voor handelingen die betrekking hebben op spuitbussen

- a. die bestemd zijn voor uitvoer;
- b. waarop artikel 4, derde lid, van de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening (Stb. 1958, 408) van toepassing is.

Artikel 5

Artikel 2 is eerst twee maanden na het in werking treden van dit besluit van toepassing ten aanzien van spuitbussen als bedoeld in dat artikel, die bij het in werking treden van dit besluit reeds vervaardigd en hier te lande aanwezig zijn.

Artikel 6

1. Dit besluit kan worden aangehaald als Besluit chloorfluormethanen in spuitbussen.
2. Het treedt in werking met ingang van de zesde kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Soestdijk, 26 oktober 1978

Juliana

De Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
L. Ginjaar

Uitgegeven de *dertigste* oktober 1978

De Minister van Justitie,
J. de Ruyter

Algemeen

In het onderhavige besluit wordt het gebruik van bepaalde chloorfluorkoolwaterstoffen in spuitbussen aan voorschriften onderworpen. Aan deze maatregel liggen recente wetenschappelijke ontwikkelingen ten grondslag.

Twee mogelijke gevaren van de aanwezigheid van chloorfluormethanen in de lucht hebben de aandacht getrokken.

Omdat chloorfluorkoolwaterstoffen infrarode straling absorberen, brengt de aanwezigheid van grote hoeveelheden van deze stoffen in de atmosfeer het gevaar van verstoring van de warmtehuishouding met zich, waarvan klimaatwijzigingen het gevolg zouden kunnen zijn. De ten aanzien van dit vraagstuk beschikbare gegevens behoeven evenwel op belangrijke punten nog aanvulling.

Een ander effect van chloorfluormethanen is reeds geruime tijd onderwerp van intensief wetenschappelijk onderzoek. Sedert het begin van de jaren zeventig is de bezorgdheid over de effecten van verontreinigende stoffen in de stratosfeer toegenomen. Eerste aanleiding tot bezorgdheid vormde de stikstofoxidenuitworp door in de stratosfeer vliegende supersone vliegtuigen.

Vooraf de mogelijkheid van aantasting van het ozonscherm heeft aanleiding gegeven tot ernstige ongerustheid. De ozon in de stratosfeer schermt de ultraviolette (UV) straling van de zon gedeeltelijk af. Ozon zorgt, deels te zamen met zuurstof, voor de absorptie van alle ultraviolette straling met een golflengte beneden de 290 nanometer en absorbeert bovendien een deel van de straling tussen 290 en 320 nanometer (UV-B).

Vermindering van de hoeveelheid ozon zal daarom een toename aan het aardoppervlak veroorzaken van UV-B straling, met als mogelijke gevolgen: schade aan ecosystemen en een toename van het aantal gevallen van huidkanker.

Bovendien betekent een vermindering van de hoeveelheid ozon, door de daaruit voortvloeiende vermindering van de UV-absorptie, een verminderde omzetting in de stratosfeer van lichtenergie in warmte, wat van invloed kan zijn op het klimaat.

In 1974 wezen F. S. Rowland en M. J. Molina in het tijdschrift *Nature* op de mogelijkheid van ozonafbraak door chlooratomen, die in de stratosfeer zouden kunnen worden gevormd door ontleding van organische chloorverbindingen onder invloed van UV-straling met een golflengte beneden 280 nanometer.

De meeste organische chloorverbindingen worden in de atmosfeer relatief snel afgebroken en komen dus niet in de stratosfeer terecht. Enkele van deze verbindingen zijn echter voldoende stabiel om de stratosfeer te bereiken. Dat geldt voor methylchloride, dat voor het grootste deel van natuurlijke oorsprong is, maar vooral voor dichloordifluormethaan en trichloorfluormethaan, verbindingen die vrijwel niet worden afgebroken. De laatste twee stoffen worden op grote schaal gefabriceerd voor toepassing als drijfgas in spuitbussen, als koelmiddel in koelinstallaties en als schuimvormer bij de productie van bepaalde schuimplastics. In Nederland werd in 1975 van deze stoffen 71% in spuitbussen gebruikt, 14% in koelinstallaties en 11% voor de plasticindustrie (Metra Consulting Ltd. «Economic consequences of banning fluorocarbon aerosol propellants»).

De thans beschikbare gegevens wijzen erop dat de bijdrage uit de industriële en die uit de natuurlijke bronnen aan de in de stratosfeer aanwezige hoeveelheid chlooratomen van vergelijkbare orde van grootte is. Daar mag worden aangenomen dat het aandeel van de natuurlijke chloorverbindingen niet zal veranderen, zou kunnen worden verwacht dat de hoeveelheid chloorverbindingen van industriële herkomst spoedig die met een natuurlijke oorsprong zal overtreffen.

Onmiddellijk na de publikatie van de theorie over de ozonafbraak, bleek uit vragen uit het parlement dat over het genoemde effect ernstige ongerustheid was ontstaan. Dit is voor de ambtsvoorganger van de ondergetekende en ook voor hemzelf aanleiding geweest, de ontwikkelingen met betrekking tot dit onderwerp van meet af aan nauwlettend te volgen. Met het beschikbaar komen van meer wetenschappelijke gegevens nam de bezorgdheid in de volksvertegenwoordiging en bij verschillende maatschappelijke groeperingen, waaronder de consumentenorganisaties, toe.

Het onderzoek naar de juistheid van de theorie is met name in de Verenigde Staten met grote voortvarendheid en gebruik van alle beschikbare middelen ter hand genomen. Ook op bestuurlijk terrein is in de Verenigde Staten van een snelle ontwikkeling sprake geweest. In de staat Oregon werden maatregelen ten aanzien van de chloorfluorkoolwaterstoffen genomen die op 1 maart 1977 van kracht zijn geworden.

Door de federale regering werd in januari 1975 een speciale commissie ingesteld, inzake «Inadvertent Modification of the Stratosphere» (IMOS).

De conclusie waartoe deze commissie in juni 1975 kwam, luidde dat duidelijke redenen voor ongerustheid aanwezig zijn en dat een beperking van het gebruik van bepaalde chloorfluormethaanverbindingen nodig wordt, indien onderzoek van de Amerikaanse National Academy of Sciences de bevindingen van de commissie bevestigt.

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling heeft naar aanleiding van de ontwikkelingen met betrekking tot het vraagstuk, medio 1976 de lid-staten uitgenodigd een onderzoek in te stellen naar de sociaal-economische gevolgen van maatregelen tegen het gebruik van chloorfluormethaanverbindingen.

Na diepgaande bestudering van de resultaten van alle bekende onderzoeken op dit gebied is door de Amerikaanse National Academy of Sciences bevestigd dat aantasting van het ozonscherm door chlooratomen afkomstig van chloorfluorkoolwaterstoffen kan plaatsvinden. Om vast te stellen in welke mate dat gebeurt is nader onderzoek gewenst. Overigens is duidelijk geworden dat de snelheid waarmee de afbraak plaatsvindt lager is dan door Rowland en Molina werd aangegeven. Een uitstel van het effectueren van maatregelen tegen het gebruik van de chloorfluorkoolwaterstoffen van enkele jaren zal daarom geen onaantvaardbare extra aantasting van het ozonscherm opleveren.

Een dergelijke periode kan worden benut voor het verkleinen van de hiaten in de huidige kennis – onder andere over een eventueel rechtstreeks effect van chloorfluorkoolwaterstoffen op het klimaat – en tevens voor de ontwikkeling van producten die dichloordifluormethaan en trichloorfluormethaan kunnen vervangen.

De bevindingen van de National Academy of Sciences zijn voor de Amerikaanse federale overheid aanleiding geweest, zonder uitstel maatregelen voor te bereiden.

De Food and Drug Administration (FDA), onder wiens competentie 80% van de spuitbussen valt, heeft met ingang van 31 oktober 1977 een waarschuwingsetiket verplicht gesteld en een gefaseerd verbod van het gebruik van volledig gehalogeneerde chloorfluorkoolwaterstoffen in spuitbussen gepubliceerd.

Het verbod zal zich na 15 april 1979 uitstrekken tot het in het handelsverkeer tussen de staten brengen van die producten.

De Environmental Protection Agency heeft voor de pesticiden bevattende spuitbussen de vermelding van de aanwezigheid van dichloordifluormethaan of trichloorfluormethaan verplicht gesteld en heeft voor onder zijn competentie vallende producten een zelfde gefaseerd verbod voorgesteld als de FDA.

De uitkomsten van het wetenschappelijk onderzoek hebben de ondergetekende eveneens genoopt zich voor te bereiden op het treffen van maatregelen. Omdat eigen Nederlands onderzoek naar de juistheid van de theorie over de ozonafbraak een geweldige wetenschappelijke en technische in-

spanning zou vergen en bovendien zou leiden tot duplicering van onderzoek dat elders plaatsheeft, is daar van meet af aan van afgezien. Besloten is het nemen van maatregelen afhankelijk te stellen van de uitkomst van buitenlands onderzoek en onderzoek door internationale organisaties. Aan het internationale onderzoek wordt ook door Nederlandse deskundigen deelgenomen.

Het eerdergenoemde rapport van de IMOS-commissie is aanleiding geweest om als standpunt kenbaar te maken dat, als op grond van verder onderzoek in beginsel de noodzaak van het beperken van het gebruik van chloorfluorkoolwaterstoffen aannemelijk zou worden gemaakt, maatregelen dienen te worden genomen. Het heeft bovendien geleid tot overleg met onder meer de Nederlandse Aerosol Vereniging, optredend als vertegenwoordiger van het betrokken bedrijfsleven. Een eerste gesprek vond plaats op 15 juli 1975, op initiatief van deze vereniging, gevolgd door een tweede gesprek op 18 januari 1977.

Aan de uitnodiging van de OESO om een onderzoek naar de sociaal-economische gevolgen van maatregelen tegen het gebruik van dichloordifluormethaan en trichloorfluormethaan is gevolg gegeven. Het desbetreffende onderzoek, dat werd uitgevoerd door de Metra Consulting Group Ltd. te Londen, is eind 1976 voltooid.

Ten slotte hebben de bevindingen van de Amerikaanse National Academy of Sciences de ondergetekende genoopt tot het voorbereiden van maatregelen tegen het gebruik van deze beide chemicaliën. Gedacht wordt daarbij aan een verbod op de toepassing van deze stoffen in spuitbussen, in een aantal fasen in te voeren. Daarbij zal voor de verschillende toepassingen het verbod eerder worden ingevoerd naarmate alternatieven voor die toepassingen, naar wordt verwacht, makkelijker zijn te ontwikkelen.

Ten aanzien van de mogelijke negatieve sociaal-economische consequenties van de onderhavige etiketteringsmaatregel voor de producenten en importeurs zijn steunmaatregelen binnen de bestaande kaders mogelijk. Over de sociaal-economische gevolgen die aan een eventueel verbod verbonden zijn vindt nog overleg plaats met de Minister van Economische Zaken en met het betrokken bedrijfsleven mede op basis van het eerdergenoemde Metra-rapport. In dat overleg zal eveneens worden gezien hoe bij de omschakeling binnen de aerosolindustrie en met betrekking tot de werkgelegenheid de gevolgen kunnen worden opgeheven of gemitigeerd. Op die wijze moet het mogelijk zijn, mede door een goede fasering van de verbodsmaatregel, de sociaal-economische consequenties binnen aanvaardbare grenzen te houden. De desbetreffende algemene maatregel van bestuur zal in werking treden, indien ook op basis van de aanvullende wetenschappelijke gegevens die in 1978 beschikbaar zullen komen, moet worden gevreesd voor een niet te verwaarlozen aantasting van de ozon in de stratosfeer of wanneer emissie van de gewraakte stoffen ernstige klimatologische effecten teweeg zou kunnen brengen.

Gezien de aard van de problematiek, alsmede de positie van Nederland in dezen, is alleen in ruimer internationaal verband een effectieve en aanvaardbare oplossing te vinden. De ondergetekende spant zich dan ook in om, zowel in het kader van de Europese Gemeenschappen als in dat van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, internationale regelingen tot stand te brengen. Ook in het kader van de Verenigde Naties zal het treffen van maatregelen bevorderd worden.

In verband daarmee kan nog worden gewezen op de internationale beleidsconferentie die eind april 1977 te Washington plaatsvond. Aan deze conferentie werd door dertien landen deelgenomen, waaronder een aantal EG-landen. De nationale standpunten van de laatstgenoemde landen zijn op basis van een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten naar voren gebracht.

Deze uitgangspunten omvatten de volgende elementen:

- Het bestaan van het probleem van de ozonafbraak wordt erkend.
- De coördinerende rol van het United Nations Environment Programme op het gebied van het onderzoek wordt bevestigd.

– Er wordt aangedrongen op de stimulering van ontwikkeling van vervangende middelen door de industrie. Ook dient het voorkomen van lekkage uit chloorfluorkoolwaterstoffen bevattende apparatuur te worden gestimuleerd.

– Een mededeling van de communautaire industrie dat de productiecapaciteit voor de betrokken chloorfluorkoolwaterstoffen niet zal worden uitgebreid.

– In de tweede helft van 1978 zullen de effecten van chloorfluorkoolwaterstoffen op het milieu op basis van de dan beschikbare gegevens opnieuw worden beoordeeld om tot een communautair beleid te komen.

– In de tweede helft van 1978 zullen ook de resultaten van een studie over de economische gevolgen van maatregelen door de Europese Commissie beschikbaar worden gesteld.

– Niettemin overwegen enige lid-staten momenteel om in het kader van een goede werking van de Europese gemeenschappelijke markt, op basis van de thans beschikbare gegevens, regulerende maatregelen te nemen.

Deze gemeenschappelijke uitgangspunten zijn ook neergelegd in een resolutie van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 30 mei 1978, betreffende de fluorkoolwaterstoffen in het milieu (Pb. EG, C133).

Wegens de hiervoor genoemde, uit de aard van de problematiek en de positie van Nederland in dezen voortvloeiende noodzaak een oplossing te zoeken in ruimer internationaal verband, zal de eventuele verbodsmaatregel pas in werking treden zodra blijkt dat de belangrijkste producerende landen soortgelijke maatregelen treffen of binnen afzienbare termijn daartoe zullen overgaan.

De ondergetekende ziet in de verplichting krachtens het akkoord van 5 maart 1973 tussen de EG-lid-staten (Pb. EG, C 9) een mogelijkheid om in het kader van de EG tot de beoogde internationale regeling van het probleem te komen. Het akkoord dat kennisgeving aan de Commissie en aan de lid-staten van dringende maatregelen ter bescherming van het milieu betreft, verplicht tot notificatie van het ontwerp van de eventuele verbodsmaatregel.

Met betrekking tot de laatste fase van de besluitvorming die mogelijk is in de procedure die op de notificatie volgt, te weten een periode van vijf maanden gedurende welke een voorstel voor een communautaire maatregel bij de Raad van de Europese Gemeenschappen in behandeling is, merkt de ondergetekende het volgende op. Wanneer de behandeling van het voorstel zo ver is gevorderd dat bij het verstrijken van de eerder genoemde termijn deze weliswaar nog niet is afgerond, maar niet is gebleken dat overeenstemming tussen de lid-staten onmogelijk is, zal de ondergetekende dat opvatten als blijk van het feit dat de lid-staten in ieder geval binnen afzienbare tijd zullen overgaan tot maatregelen, zoals bedoeld in de vorige alinea. Aan deze overweging ligt mede ten grondslag hetgeen in de adviezen van de Raad inzake de luchtverontreiniging en de Voorlopige Centrale Raad voor de Milieuhygiëne is opgemerkt over de inwerkingtreding van de eventuele verbodsmaatregelen.

Voor wat betreft de producerende landen buiten de Europese Gemeenschappen kan worden opgemerkt, dat behalve de Amerikaanse federale overheid ook de Zweedse overheid een maatregel heeft gepubliceerd. Daarin wordt de fabricage en import van spuitbussen met bepaalde chloorfluorkoolwaterstoffen met ingang van 1 januari 1979, en de handel in die producten met ingang van 1 juli daaropvolgend verboden. Noorwegen en Canada bereiden soortgelijke maatregelen voor.

Publikatie in het Staatsblad van een algemene maatregel van bestuur, houdende een gefaseerd verbod van het gebruik van dichloordifluormethaan en trichloorfluormethaan in spuitbussen, zal zo vroegtijdig mogelijk geschieden om tijdig inspelen op de fasering door het betrokken bedrijfsleven mogelijk te maken. Daaraan voorafgaand zal ingevolge het derde lid van artikel 88 van de Wet inzake de luchtverontreiniging, het ontwerp-besluit in de Nederlandse Staatscourant worden gepubliceerd.

Voor het nemen van maatregelen met betrekking tot het gebruik van dichloordifluormethaan en trichloorfluormethaan anders dan in spuitbussen bestaan thans nog geen plannen.

Met het onderhavige besluit, dat het aanbrengen van een waarschuwing op spuitbussen die dichloordifluormethaan of trichloorfluormethaan bevatten, voorschrijft, wordt beoogd, vooruitlopend op een eventueel in werking treden van een gefaseerd verbod, het publiek voor te lichten omtrent het na-deel dat het gebruik van die spuitbussen met zich mee kan brengen.

De grondslag van beide maatregelen is de Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb. 1970, 580). Het in de buitenlucht geraken van dichloordifluormethaan of trichloorfluormethaan, door het gebruik van spuitbussen die deze stoffen bevatten, veroorzaakt luchtverontreiniging in de zin van artikel 1 van de wet.

Van luchtverontreiniging is immers volgens de definitie in dat artikel, toegelicht in de memorie van toelichting bij de wet, sprake bij de louter aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de buitenlucht, dus los van de vraag of deze stoffen in een gegeven geval in dusdanige hoeveelheid aanwezig zijn dat hun gezondheid benadelende of schade toebrengende potentie ook wordt gerealiseerd. Dat dichloordifluormethaan en trichloorfluormethaan verontreinigende stoffen zijn in de zin van artikel 1 van de Wet inzake de luchtverontreiniging volgt uit hun hiervoor uitvoerig omschreven eigenschappen. Met name kunnen ze de in de stratosfeer aanwezige ozon afbreken, hetgeen leidt tot nadeel voor de gezondheid van de mens, en schade aan dieren en planten ten gevolge van een toename van ultraviolette straling op leefniveau.

Het ontwerp van de onderhavige algemene maatregel van bestuur is ingevolge het derde lid van artikel 88 van de Wet inzake de luchtverontreiniging gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant van 14 juni 1977. Binnen de daarbij gestelde termijn van drie weken zijn wensen en bezwaren ten aanzien van dit ontwerp ingediend door een aantal individuele bedrijven, branche-organisaties en een consumentenorganisatie. Zij zijn ter kennis gebracht van de Raad inzake de luchtverontreiniging. Deze Raad heeft bij de vaststelling van zijn advies, dat in de Nederlandse Staatscourant van 24 januari 1978 werd gepubliceerd, deze wensen en bezwaren mede in overweging genomen.

Ten slotte zij opgemerkt, dat ter uitvoering van een richtlijn van de Europese Gemeenschappen van 20 mei 1975 betreffende aerosols 75/324/EEG (Pb. EG L 147) in een op de Warenwet gebaseerd Aerosolenbesluit – dat in Staatsblad 1978, nr. 116, is geplaatst – voorschriften worden gegeven, die niet op de in aerosolen (spuitbussen) gebezigde gassen – met het oog op de bescherming van het milieu – doch op de veiligheid bij het gebruik betrekking hebben. Dit Aerosolenbesluit is met ingang van 15 mei 1978 in werking getreden (Stb. 1978, nr. 235).

Toelichting op de artikelen

Het verbod van *artikel 2* beperkt zich tot het ten verkoop in voorraad hebben, ten verkoop aanbieden, verkopen en afleveren. Het invoeren en vervaardigen vallen dus niet onder het verbod. In het buitenland vervaardigde spuitbussen die dichloordifluormethaan of trichloorfluormethaan bevatten kunnen dus worden ingevoerd zonder dat ze zijn voorzien van de waarschuwingstekst. De importeur is pas na de invoer gehouden de spuitbussen te voorzien van een waarschuwing als bedoeld in dit artikel voor zover die spuitbussen in Nederland op de markt worden gebracht.

Met de tekst van de waarschuwing, vermeld in *artikel 3*, wordt gepoogd in enkele woorden de consequenties van het gebruik van spuitbussen duidelijk te maken. Een soortgelijke tekst is in de Verenigde Staten vastgesteld door de Food and Drug Administration.

Artikel 4 vermeldt een tweetal uitzonderingen. Op de produkten die onder a worden genoemd behoeft geen waarschuwing te worden aangebracht, omdat naar het oordeel van de ondergetekende het voorlichten van de consumenten in andere landen allereerst tot de taak van de betrokken nationale

overheid moet worden gerekend. Zoals in het algemene deel al is aangegeven is een internationale regeling van dit probleem van essentieel belang, maar aandrang op andere landen om aan maatregelen mede te werken dient rechtstreeks te geschieden en niet via de consumenten te verlopen.

Onder b in dit artikel wordt, in overeenstemming met het advies van de Raad inzake de luchtverontreiniging, een uitzondering gemaakt voor geneesmiddelen in de vorm van spuitbussen, die uitsluitend op doktersrecept mogen worden afgeleverd (UR-geneesmiddelen). De reden hiervoor is de verwarring die bij de patiënt kan ontstaan, die door de arts een spuitbus krijgt voorgeschreven waarop vermeld staat dat het gebruik schadelijk kan zijn voor de gezondheid.

Ook in de Verenigde Staten zijn geneesmiddelen op recept van de etiketteringsmaatregel uitgezonderd. De in de Verenigde Staten eveneens uitgezonderde, vrij verkrijgbare dosis-aërosols voor de behandeling van asthma bronchiale door orale inhalatie van een adrenerge bronchodilatator, behoren in Nederland eveneens onder de categorie UR-geneesmiddelen. Ze behoeven dus niet apart te worden uitgezonderd.

Artikel 5 bevat een overgangsregeling voor spuitbussen die bij het inwerking treden van de onderhavige regeling reeds zijn vervaardigd. Deze overgangsregeling vloeit voort uit artikel 15 van de Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb. 1970, 580). De overgangsregeling heeft tot gevolg dat het waarschuwingsetiket pas twee maanden na het van kracht worden van de maatregel op die spuitbussen behoeft te zijn aangebracht. Het besluit treedt eerst vijf maanden na publikatie in het Staatsblad in werking om fabrikanten, importeurs en de handel de gelegenheid te geven de vereiste verpakkingswijziging voor te bereiden.

De Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
L. Ginjaar